

Porušování zákona o zaměstnanosti

Abstrakt

Cílem a účelem této disertační práce bylo v kompaktním a souvislém rozsahu popsat jednotlivé druhy porušení právních předpisů v návaznosti na jejich důsledky pro jednotlivé subjekty, vůči kterým negativní dopady směřují. Práce na základě současné zákonné úpravy oblasti zaměstnanosti rozděluje porušování povinností do jednotlivých oblastí, které se dále dají rozdělit podle subjektů porušujících povinnosti a závažnosti jednotlivých porušení.

Problematika porušování zákona o zaměstnanosti v sobě zahrnuje dvě zásadní oblasti. První oblastí, vlastní většině hmotněprávních předpisů, je ta přestupková, reagující primárně na porušování povinností ze strany zaměstnavatelů. Na tuto oblast je zaměřena zejména třetí, pátá, a šestá kapitola.

Druhá oblast zákona o zaměstnanosti vzhledem k jeho povaze a účelu upravuje a zakotvuje řadu povinností pro fyzické osoby, zájemce o zaměstnání a zejména uchazeče o zaměstnání, kteří prostřednictvím úřadu práce realizují své základní sociální právo garantované Listinou základních práv a svobod, tedy právo na práci. Na tuto oblast směřuje kapitola druhá a dále částečně kapitola čtvrtá a šestá.

K této oblasti, s ohledem na obtížnou sociální situaci, ve které se uchazeč o zaměstnání nachází, je pak nutné přistupovat velice citlivě k případnému vyřazení takové fyzické osoby s ohledem na potenciální dopady, jež jim vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání může přinést.

Na druhé straně však nelze rezignovat na základní poslání úřadu práce při zprostředkování zaměstnání, kterým je zprostředkovat vhodné zaměstnání a pozitivně tak působit na situaci na trhu práce, a je proto nutné vycházet také z premisy, že fyzické osoby mají právo na zprostředkování zaměstnání za podmínky, že práci chtějí, můžou pracovat a o práci se uchází.

U první oblasti pak musíme zásadně vycházet z konkrétních skutkových podstat, které na případná porušení zákona ze strany zaměstnavatelů reagují, při současném zachování principu zásady legality, materiální pravdy a principu legitimního očekávání. Jakkoliv pak pokuta, jakožto hlavní sankčního nástroj, kterou ukládají orgány inspekce práce, má mít preventivní funkci, nelze opomíjet ani její funkci

represivní a není možné na porušení právních předpisů nereagovat, a to zejména z pohledu závažných porušení povinností stanovených zákonem o zaměstnanosti, i když může mít taková pokuta vážný, nikoliv likvidační, dopad do majetkové sféry obviněného.

V kontextu uvedeného je zřejmé, že postup správních orgánů u obou oblastí bude vždy pod drobnohledem správních soudů, jež mají často na posouzení věci odlišný názor. Avšak i tak nelze na dodržování povinností vyplývajících ze zákona o zaměstnanosti rezignovat. Práce popisuje v podrobnostech úskalí vyplývající ze závažnosti daných porušení a současně upozorňuje na některé nedostatky v aktuální právní úpravě zaměstnanosti.

Klíčová slova:

Úřad práce

Závislá práce

Uchazeč o zaměstnání

Inspekce práce

Uložit pokutu